

همکاری‌های بدون مانع و بدون محدودیت

با وجود جنگ عیار رسانه‌های فارسی زبان بیگانه و غرب‌گرا اما منافع قابل توجه این سفر برای کشور قابل توجه بود. پس از این سفر بود که وزارت خارجه روسیه اعلام کرد تهران و مسکو در حال کار و تلاش برای ایجاد یک مکانیسم برای محافظت از مبادلات تجاری و مالی از خطر تحریم‌ها هستند. همچنین این کشور خبر داد که مسکو مقید به هیچ‌گونه ممنوعیت برای همکاری‌های فنی و نظامی با تهران نیست. این صحبت‌ها چند روز پس از سفر آیت‌الله رئیسی به مسکو و گفت‌وگوهای سه ساعته با پوتین رخ داده است.

شبکه بانکی مشترک و غیرقابل تحریم در مذاکرات کاخ کرملین، ایران و روسیه درباره مسائل پولی و بانکی بین دو کشور گفت‌وگو کردند تا گامی مهم در مبادلات با پول ملی کشورها و همچنین شکستن سلطه دلار بر روابط مسکو و تهران بردارند. هم اکنون نیز طبق خبر وزارت خارجه مسکو مقامات هر دو دولت در حال گفت‌وگو برای ایجاد کانالی غیرقابل تحریم در روابط با یکدیگر هستند.

وزیر اقتصاد در بازگشت از سفر روسیه حتی خبر داده بود که توافقی درخصوص شبکه بانکی مشترک بین دو کشور صورت گرفته است. طی این سفر قرار شد تجار ایرانی که با روسیه کار می‌کنند، بتوانند از شبکه بانکی مشترک بین ایران و روسیه استفاده کنند. یکی از نکات قابل توجه اینکه تقریباً تمام

بیشتری را برای همکاری‌های منطقه‌ای، امنیتی، اقتصادی و... فراهم کردند که چراغ سبز آن در عضویت ایران در شانگهای داده شد و به اعلام اجرایی شدن سند ۲۵ ساله رسید.

در جریان سفر وزیر امور خارجه کشورمان به پکن که در اواخر دیماه سال ۱۴۰۰ انجام شد، ایران و چین به طور رسمی اجرایی شدن سند همکاری ۲۵ ساله را اعلام کردند. پس از آن وزیر اقتصاد اعلام کرد تفاهمنامه ۲۵ ساله ایران و چین باید در هر کدام از بخش‌ها به قراردادهای مشخصی برسد که در ماه‌های اخیر وزارتخانه‌های مختلف درگیر آن بودند و به مرور در حال نهایی شدن است.

نقطه عطف روابط تهران و مسکو

روابط ایران و روسیه نیز بشدت نیاز خود به ترمیم و گسترش را نشان داده است. در راستای همین مسأله رئیس‌جمهور روسیه پس از قدرت گرفتن دولت جدید در ایران از اولین رؤسای جمهوری بود که مکرراً از آیت‌الله رئیسی برای سفر به این کشور دعوت کرد. به همین دلیل رئیس‌جمهور کشورمان همراه با هیاتی اقتصادی ۲۹ دیماه ۱۴۰۰ وارد مسکو شد. برخلاف پروتکل‌های روسیه که تنها معاون وزیر خارجه این کشور برای استقبال به فرودگاه می‌رود، حضور وزیر انرژی این کشور برای استقبال نشان داد که مقامات مسکو هم از رویکرد دیپلماسی اقتصادی دولت در ارتباط با کشورشان استقبال کرده‌اند.

سوءاستفاده کرده و از رسیدن واکسن به کشورمان جلوگیری می‌کردند تا آن را تبدیل به اهرم فشار علیه کشورمان کنند، واردات واکسن از چین توانست تا حد قابل توجهی ایران را در مقابله با ویروس کووید ۱۹ یاری دهد. لازم به ذکر است که چین برای ایستادگی در برابر یکجانبه‌گرایی آمریکا و تثبیت جهان چندقطبی به جای تک قطبی حاضر به پرداخت هزینه آن هم شده است و تعدادی از شرکت‌ها و بانک‌های این کشور با تحریم روبه‌رو شدند.

امضای سند همکاری در زمان تحریم

هر چند دولت سابق با فرستادن پرونده همکاری راهبردی ایران و چین به بایگانی دست به یک فرصت سوزی دیپلماتیک و اقتصادی زد و سال‌ها امضای یک سند همکاری را به تعویق انداخت اما بالاخره این سند ۲۵ ساله، پس از پنج سال، در هفتم فروردین ۱۴۰۰ به امضا رسید. این موضوع در شرایطی رخ داد که آمریکایی‌ها همچنان کارزار فشار حداکثری علیه کشورمان را پیگیری می‌کردند. همین اتفاق باعث شد تا جوبایدن بلافاصله ابراز نگرانی کند و بگوید سال‌ها نگران اتفاق افتادن چنین همکاری بوده است.

شروع روند اجرایی شدن سند ۲۵ ساله با تغییر دولت در سال ۱۴۰۰ و توجه ویژه به توازن در سیاست خارجی براساس نگاه به شرق، همزمان با مذاکرات وین روابط با قدرت‌های غیرغربی جهان در دستور کار قرار گرفت. این قدرت‌ها نیز با استقبال از دولت سیزدهم زمینه

آیت‌الله رئیسی که به دعوت هم‌نای روس خود به مسکو سفر کرده بود با ولادیمیر پوتین دیدار و گفت‌وگو کرد
دی ۱۴۰۰

عکس: president.ir

یک همکاری اقتصادی برد-برد را به تصویر می‌کشد. از سوی دیگر همکاری در نیروگاه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر، خرید نفت و همکاری اقتصادی با ایران در شرایط تحریم اقتصادی آمریکا، باعث نزدیک شدن دو کشور شده است. توان ایستادگی چین در بحران مالی جهانی در سال ۲۰۰۸، جایگاه سیاسی و اقتصادی این کشور در نظام بین‌الملل، قدرت قابل توجه پکن در تولید کالا و ارائه خدمات مربوط به سرمایه‌گذاری، عدم پیش شرط‌های سیاسی و منطقه‌ای و دفاعی در روابط دو جانبه با ایران (برخلاف آنچه غرب از ایران انتظار دارد) از دیگر ویژگی‌های مثبت در دیدگاه ایران نسبت به چین است که زمینه ساز همکاری دو کشور بوده است.

همکاری پکن با تهران در سال‌های تحریم

چین همواره از کشورهایی بوده است که در مقابل یکجانبه‌گرایی آمریکا ایستاده است. این مسأله به یکی از اشتراکات تهران و پکن بدل شده است. این کشور در حالی به‌صورت رسمی و غیررسمی از ایران نفت می‌خرد که آمریکایی‌ها از این مسأله عصبانی هستند. چین معتقد است آمریکا باید به توافقنامه‌های بین‌المللی و تصمیمات جمعی احترام بگذارد و از هژمون طلبی دست بردارد. این رویکرد نزدیک شدن دو کشور ایران و چین را در برداشته است. علاوه بر خرید نفت و دادوستدهای اقتصادی، زمانی که غربی‌ها از همه‌گیری بحران کرونا